

Hrvatska glumačka diva, čija se sudbina stopila s domovinskom čežnjom

Još jedan svjedok hrvatskoga 20. stoljeća otišao je između nas, otišla je tamo "gdi zavazda se gre". Dana 26. svibnja u Burlingameu u Kaliforniji preminula je u 97. godini Dragica Krog-Radoš, hrvatska glumica i subreta, koja je nastupala u međuraću u zagrebačkom Hrvatskom narodnom kazalištu, sarajevskom Kazalištu te u kazalištu u Osijeku, a potkraj rata ponovno je nastupala u Zagrebu.

Sudbinu hrvatske države i hrvatskoga naroda zajedno s mužem ponijela je u proljeće 1945. preko Slovenije, Austrije i Italije, a potom se skrasila u Argentini. Nakon dolaska malodobnoga sina iz Domovine obitelj se preselila u Sjedinjene Američke Države, a tijekom stvaranja i obnove hrvatske države 90-ih je godina ponovno boravila u rodnom gradu i svojoj slobodnoj Hrvatskoj.

Dragica Krog-Radoš odrastala je u mljeu međuratnoga zagrebačkog hrvatstva i katoličkih krugova, u kojima je još kao mlada djevojka nastupala u kazališnim predstavama. Kasnije je statirala u HNK, a nakon audicije u Sarajevu, ponuđeno joj je mjesto stalne glumice pod uvjetom da s katoličke prijeđe na pravoslavnu srpsku vjeru. Gospođica Krog je to rezolutno odbila pa se nakon određenoga vremena

pojavi u osječkom kazalištu, gdje su je dočekale i ratne godine. U svojim zapisima objavljenim u monografiji koju je priredio Branko hećimović podsjeća kako je zbog prijateljstva s jednom židovskom obitelji bila suspendirana u kazalištu, no nije se odrekla prijateljstva. Dapače, zatočenom prijatelju nosila je hranu u zatvor. Tijekom rata glumila je i pjevala u Sarajevu i Dubrovniku te boravila u Mostaru pa se u njezinu životu ispleo gotovo cijeli hrvatski prostor u jedinstvenu glazbenu ljudsku dramu.

Kad se danas sjećamo ove hrvatske dive, ne možemo bez žalosti konstatirati kako s njom iz naših srca odlazi i dio naše prošlosti. Onaj dio prošlosti, bilo da je riječ o pamćenju hrvatske cjelovitosti na prostoru svih naših zemalja, ali i one tragične emigrantske sudbine, koja je imala svoj vrhunac početkom devedesetih godina prošloga stoljeća. Ta se sudbine stopila s domovinskom čežnjom u jedinstvo, koje je tijekom veličanstvenih devedesetih godina ostvarila san svih hrvatskih naraštaja. U tom tkanju hrvatskoga sjećanja, zasigurno ugledno mjesto pripada i našoj hrvatskoj divi Dragici Krog-Radoš.

 Trpimir KOVAČ

SPLIT DOBIO PRVI KIP SVOJEGA ZAŠTITNIKA SVETOGA DUJE

Kip koji Split čeka 1500 godina

Učast dolaska pape Franje u Sarajevo 7. lipnja, na terasi kuće uz samu splitsku prvostolnicu svečano je blagoslovljen prvi kip sv. Dujje u Splitu. Nakon brojnih višegodišnjih ideja, počevši još od pokojnog župnika katedrale sv. Dujje don Ivana Cvitanovića da se izradi skulptura sv. Dujje, nebeskog zaštitnika Splita i Splitsko-makarske nadbiskupije, koja se imala namjeru postaviti u neposrednoj blizini najstarije katedralne zgrade na svijetu, ostvarena je zahvaljujući dugogodišnjem katedralnom nonculi Ivici Crnogorcu, nositelju ideje izradbe kipa sv. Dujje. Svečanom, povijesnom događaju blagoslova kipa sv. Dujje prethodilo je misno slavlje ko-

je je predvodio katedralni župnik don Tomislav Čubelić. U slavu prvog kamenog kipa ovoga svetca u njegovu gradu na kojeg su stanovnici Dioklecijanova grada čekali više od 1500 godina održana je procesija oko katedrale do Trga don Frane Bulića gdje je u nazočnosti velikog broja Splitsana i njihovih gostiju iz svijeta i uz pjesme Šime Marovića: „Zdravo, Dujme mučeniče“, „Pohvale na čast svetom Dujmu mučeniku“ i „Sveti Dujme“ koje je pjevao katedralni zbor sv. Dujje pod ravnanjem mo. Šime Marovića kip je blagoslovio don Tomislav Čubelić, koji je kazao: „Svetci su primjeri dobrog života, ali i moćni zagovornici, stoga ih vjernici rado štiju. Neka nas po Dujmovu zagovoru Gospodin prati, čuva i oslobodi nas i naš grad od svakoga zla.“

Spomenik je rad akademske kiparice Ive Dijane Sesartić iz Solina, koja je na njemu radila oko dva mjeseca, a isklesan je od bračkog kamena, visok je 138 cm i težak oko 400 kg. Kuća na koju je postavljen kip u vlasništvu je katedralnog noncula Ivica Crnogorca koji je dao izraditi kip. Nakon blagoslova u podnožju zgrade otvorena je izložba umjetničkih radova na temu „Sveti Dujje u oku umjetnika“ iz privatne zbirke Ivica Crnogorca koji je skupio pedesetak radova poznatih slikara i kipara - od Vaska Lipovca do Josipa Botterija Dinija. Zanimljivo je da je Lipovac izradio jedini kip svetca sv. Dujje, ali on krasi crkvu Sv. Dujma u Kotoru.

 Ivica LUETIĆ

KOMENTAR UZ PRVI FESTIVAL KRŠĆANSKOGA
KAZALIŠTA (30. SVIBNJA - 5. LIPNJA 2015.)

Post festum: Snaga mladosti

Prvi je festival kršćanskoga kazališta gledateljima pokušao dati odgovor na pitanje o podrijetlu kazališta. Traganje za De Martinisovim – kada i kako se rodilo kazalište, kada i kako smo s obreda prešli na predstavu te kada i kako je svećenik-šaman postao glumac – najočitiije se nadalalo u kreativnoj mladosti Bjelovarskoga kazališta i njihovoj izvedbi Poeove *Krabulje crvene smrti*.

Važnost takvoga, uvjetno rečeno, svjetonazorskoga festivala višestruka je za zagrebački kazališni život. U prvome redu festival je zasigurno privukao dio publike koja odlazi rjeđe u kazalište. Scenski prostor izmješten je izvan konvencionalne kazališne zgrade (čime franjevci potvrđuju interes ne samo za glazbu, nego i za izvedbene umjetnosti). Predstave su većinom amaterske, osim *Zapisa iz nevremena* Trpimira Jurkića te tako na neki način dokidaju podjelu na visoku i nisku umjetnost čineći ulogu izvedbenih umjetnosti važnom za kreativni razvoj pojedinca, bila riječ o profesionalnome odabiru ili amaterskome zanosu.

Postavljanjem *Krabulje crvene smrti* u dvorani svetoga Franje, redateljica i profesorica Nikolina Marinić, u maniri ritualnoga kazališta s bojama crno, bijelo i crveno, srušila je neke od mojih predrasuda povezanih sa školskim predstavama i amaterizmom. U skučenome prostoru okruženi smo krabuljama te se pomalo paranoično u mraku osvrćemo čekajući hoće li se jedna od tih krabulja poma-

knuti. Scena je amfiteatarski skučena i sudionici smo u ritualu hedonizma i seksualnosti koje na kraju dokida neizbježnost smrti.

Okrutno uživanje u dokolici i nemar za drugoga nose buka i glasovi s Prosperovih zabava. Svu zaslugu za osmišljavanje i dramtizaciju Poeove pripovijesti nose srednjoškolci čime se opovrgavaju pojedine teze kako današnja mladost ne zna i ne može uživati u kazalištu jer je ponajviše zaokupljena društvenim mrežama. Nikolina Marinić je dokazala da se prepuštanjem kreativne snage upravo toj mladosti mogu dobiti iznimni rezultati bez obzira na određene manjkavosti.

Prošli su tjedan Zagreb i crkva svetoga Antuna na Svetome Duhu ugostili nešto drukčije kazalište i nešto drukčiju publiku, no ono što bi trebalo biti poticajem za idući festival, a to ujedno vrijedi za svaki kazališni festival u Hrvatskoj, jest ulaganje u marketing i vidljivost kako bi se ta drukčijost i različitost kazališnoga izraza odrazila i na veću posjećenost jednako zanimljive i različite publike.

 Andela VIDOVIĆ

USTOLIČENJE
PRVE HRVATSKE PREDSEDNICE
KOLINDE GRABAR-KITAROVIĆ
NA TRGU SV. MARKA U ZAGREBU
15. VELJAČE 2015.

KNJIŽNICA
ORATIO
PRO
CROATIA

USTOLIČENJE
PRVE HRVATSKE PREDSEDNICE
KOLINDE GRABAR-KITAROVIĆ
NA TRGU SV. MARKA U ZAGREBU
15. VELJAČE 2015.

75 kn

Cijena knjige za tuzemstvo: 75,00 + 9,00 = 84,00 kn;
EU: 75,00 + 25,00 = 100,00 kn 13,00; EUR; IZVAN EU: 16,00 USD

UPLATE ZA KNJIGU IZVRŠITI NA TRANSAKCIJSKI RAČUN:
HKZ-HRVATSKO SLOVO d.o.o., Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb

IBAN: HR31 2340 0091 1001 4961 5, SWIFT: PBZGHR2X,
Tel.: 01/4814 965; 619 0012; faks: 01/619 0111, E-mail: hkz@zg.htnet.hr; hkz1@zg.htnet.hr

